

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Dit is één van die verhalen zó vol misverstanden dat je het eens helemaal opnieuw zou moeten leren kennen, zonder de ballast die er in de loop der eeuwen aan is komen te hangen.

Woorden als ‘verkondigen’, ‘oogst’, ‘werkers’, ‘uitzenden’ en ‘huizen binnengaan’ hebben dit verhaal de kant van *missie en zending* uit laten sturen met die vervelende geur van ‘voet tussen de deur’ eromheen. En helaas trouwens ook in het voetspoor van militaire missies en handelsmissies zich laten associëren met verovering en onderdrukking.

Terwijl het verhaal ook heel ándere woorden bevat, zoals: ‘rondgaan langs de mensen’, ‘mensen *zén* in hun afgematheid en hulpeloosheid’, ‘daarin zeer bewogen met hen worden’, ‘zieken verzorgen’, ‘doden opwekken’, ‘melaatsen rein verklaren’, ‘geen bezit hebben’ en ‘tijdig het stof van je voeten schudden’.

Ziet U: het eerste straalt een zekere *hardheid* uit. Een vorm van communiceren ook die neerkomt op vooral *zenden* en niet ontvangen, niet gevoelig of empathisch zijn.

Het tweede daarentegen is een veel ontvankelijker houding waarin je je ook daadwerkelijk laat raken door wat je ziet, door wat mensen overkomt.

Het is het verschil tussen iemand met verdriet met een paar oneliners proberen uit de put te praten omdat je niet weet wat je met zijn of haar situatie aan moet, óf náást zo iemand te gaan staan, bij hem of haar te blijven ook al weet je bij God niet wat je moet zeggen, maar je weet wél dat je er moet *zijn* en niet moet weglopen.

Als je het dan per se over onze ‘missie’ moet hebben, dan zou ik in dit licht zeggen: wij hoeven niet met een ‘boodschap de boer op’ - veeleer mogen we (althans: proberen) die boodschap te *zijn*. Niet de straat op en roepen: ‘Gods koninkrijk is nabij!’, maar *zélf nabij zijn*.

Jezus die rondgaat langs alle steden en dorpen - hij wil *zijn* waar mensen leven, hij wil de ontmoeting met de wereld - ook haar verdriet - áán. Daar moet je deur voor uit, of die ópen doen als er om hulp wordt geklopt. *Dat is zijn bewogenheid*.

‘Hij verkondigt het Evangelie van het Koninkrijk’ - dat wil zeggen: hij vertelt, schetst, met zijn eigen leven - een alternatief, een perspectief aan deze donkere werkelijkheid van ons voorbij. Geen droom, geen ‘goed verhaal’, maar een *handelingsperspectief*: wat kan ik - wat kunnen wij doen om de ziektes van deze tijd te genezen. Want de nood is hoog onder de mensen - *dat is zijn bewogenheid*.

Als je goed naar de mensen kijkt, zegt hij, dan zie je hoe afgemat en hulpeloos ze zijn. Als schapen zonder herder: geen grazige weiden, geen ‘waat’ren der rust’, geen bescherming tegen de roofdieren, geen richting wordt ze gewezen. *Dat is zijn bewogenheid*.

Hoe dit verhaal nu verder gaat - dat moet je vanuit deze *bewogenheid* lezen. Dus om te beginnen als hij tegen zijn leerlingen zegt wanneer hij de mensen ziet: ‘veel oogst, maar weinig werkers’, dan zegt hij dat zonder enige twijfel met *tranen* in de ogen. Niet omdat al die mensen niet

gelovig zijn en je ze zou moeten bekeren, maar omdat deze *wereld* zo ‘ongelovig’ is - zo verschrikkelijk *onverschillig* - dat ze al deze mensen aan hun lot overlaat.

Die ‘oogst binnenhalen’ is niet: je schuren vullen, zieltjes winnen, leden werven, het is: ‘Kijk nou eens: er staan velden vol afgematte, hulpeloze mensen te verpieteren op het land, wie o wie ‘oogst’ ze, haalt ze ‘binnen’, laat hen tot hun recht komen en tot hun bestemming?!’

Er is niks ergers dan een oogst die blijft staan. Er is niks ergers dan een mens die niet gezien wordt, die niet tot bloei mag komen, méédoen, in de samenleving van mensen. Het is wérkelijk zonde om niet binnen te halen een mensenleven dat zo liefdevol is gezaaid en zo kostbaar gegroeid.

Waar zijn de *werkers* die dat doen? Zij zijn in ieder geval niet ‘missionarissen’, ‘zendelingen’, ‘evangelisten’ aan wie zulk werk wordt uitbesteed. Jezus heeft twaalf leerlingen - zoals zijn volk Israël twaalf stammen had: ze zijn álle twaalf, bij name genoemd, nódig om zulke werkers te zijn. Niemand kan bij dit werk worden gemist.

Het valt ook op bij het noemen van deze twaalf leerlingen dat er allerlei dingen over hen gezegd worden die wijzen op hun *verbondenheid*.

Want er is een *samenleving* aan zulke werkers nodig om de afgematte en hulpeloze oogst binnen te halen, te redden van verdroging en verschraling, van vergeefsheid, vergeefs leven. Er zijn er die met elkaar verbonden zijn als *broeders*, ook al heeft de ene een Joodse en de andere een Griekse naam. Er zijn er die verbonden zijn met bij name genoemde *ouders*. En ze gaan allemaal op weg verbonden als *tweetal*. Er kan maar één gedachte achter zitten en die is volgens mij: alleen *samen* zullen we het rooien, niet individueel. Alleen *samen* zijn afgematte mensen te oogsten, die anders zouden verkommeren in hun eenzame individualiteit.

In mijn krant werden twee boeken over psychotherapie besproken. Het ene gaf helder aan wat mensen die bij psychotherapie aankloppen nodig hebben: het woorden kunnen geven aan pijnlijke ervaringen. De schrijfster van het ene boek stelt dat we naast de verhalen die we elkaar over onszelf vertellen soms ook *onvertelde verhalen* hebben die ons beïnvloeden. Verhalen waar we nergens mee terecht kunnen, terwijl ze ons schade doen. Gelukkig is dan de ‘sprekkamer een vrijplaats’ waar je je op vele manieren hiervan kunt bevrijden.

Tegelijkertijd - en dat intrigeerde me zo - begint het artikel bij de bespreking van het andere boek met een uitspraak van de nieuwe staatssecretaris voor Jeugdzorg. Hij zei onlangs: ‘Een hele generatie met professionele hulp, dat mogen we niet laten gebeuren’. Hij zei dat bij een nieuwe campagne ‘die ouders ervan moet weerhouden hun kinderen naar een psycholoog te sturen. Veel mensen, ook volwassenen, zoeken tegenwoordig psychische ondersteuning. Het Trimbos-instituut meldde dat in 2022 in Nederland 3,3 miljoen mensen zijn met een psychische stoornis.’

‘Veel oogst’.

Het artikel wijt de ‘grote hoeveelheid therapie en therapievormen’ aan ‘de psychologisering van onze cultuur. Individualisme en psychologie schuiven makkelijk in elkaar.’

En dat raakt voor mij aan wat ik bij Mattheus lees en aan wat ik Jezus zie doen en aan wat ik Jezus hoor roépen: er zijn werkers nodig *in* en *vanuit* onze samenleving die zich met die mensen

van wie de levens hoognodig “geogst” moeten worden *verbinden*. Die hen zien en om hen bewogen worden.

Ik geloof dat het Dirk de Wachter is die zegt dat we meer elkaars psycholoog moeten zijn. Niet dat we onze medemens *als patiënt* moeten gaan zien, maar juist dat we hem en haar überhaupt weer als méns gaan *zien!*

En hen niet als *individu* aan hun ‘eigen vrijheid’, ‘eigen keuzes’, ‘eigen therapeut’ en noem maar op met hun situatie moeten overlaten, *alleen* moeten laten, laten verpieteren op het veld.

Individualisme - het zal wel. Maar is er een gemeenschap die zich verbindt met jouw verhaal? Is er een gemeenschappelijk verhaal waarmee jij je zou kunnen verbinden, waarin je zou kunnen worden opgenomen - ‘geogst’ worden?

Als je bij Mattheus leest wat die leerlingen allemaal moeten doen, gaat dat niet zozeer over wat zij ineens allemaal *kunnen*. Mattheus schrijft namelijk nergens dat het ze ook lukt, integendeel, hij vertelt het verhaal van die maanzieke jongen in hoofdstuk 17 die ze niet kunnen genezen.

Maar het gaat niet om wat zij kunnen, maar om wat er blijkbaar *nodig* is: zieken verzorgen, doden opwekken, melaatsen rein maken, demonen uitdrijven. En dat *altijd voorafgegaan* door het verkondigen dat het Koninkrijk van God dichtbij is. Dát moet voorop!

Waarom? Omdat in een samenleving die zichzelf verdeelt in de categorieën ‘gezond’ versus ‘ziek’, ‘normaal’ versus ‘niet-normaal’, de eerstgenoemden die kloof tussen mensen moeten overbruggen.

Een samenleving die het ‘normaal’ en ‘gezond’ vindt dat we vooral *individuen* zijn - en daarnaar handelt, moet weten dat dat alternatieve perspectief van *wékelijk* samen leven dichterbij is dan je denkt. Eén stap naar je naaste, met wat liefde in je handen en het Koninkrijk begint. Eén stap de grens over van jouw eigen veilige, begrensde leuke of vrome wereldje naar een melaats of melaats verklaarde, om haar of hem jouw hand te reiken, en je stapt dat Koninkrijk binnen! Zó doende geneest wat Jezus hier doet alle ziekte en alle kwaal.

Maar dan moet alles wat die ‘categorieën’ en die kloven daartussen in stand houdt aan de kant. Het is daarom dat de ‘werkers die moeten rondgaan door de steden en de dorpen’ *niets* mogen meenemen aan bezit of comfort. Zij moeten overal aankloppen en contact maken niet door een *boodschap* die ze komen brengen, maar door een vraag om hulp, onderdak, eten, sandalen - en als ze dat doen bij die mensen aan de andere kant van de kloof, dan *verbinden* ze. En dan *oogsten* ze die mensen als *vol-waardige* medemenssen die - voorzover ze ‘ziek’ of ‘melaats’ of ‘gedemoniseerd’ waren daarvan genezen worden doordat ze voor *vól* worden aangezien in een gemeenschap.

Mogen wij hierdoor mensen zien als medemenssen: we lopen niet weg bij hun verdriet, we laten ze niet verkommeren in hun individualiteit en/of vrijheid, we devalueren ze niet tot gevaarlijke vluchtelingen die zeker *hier* niet horen, we verwijzen ze niet snel naar de therapeut met hun pijnlijke verhaal - we krijgen weer deel aan elkaars leven - zoals we straks aan deze Tafel deel krijgen aan het leven van hem die ons langs al deze mensen *vóórgaat*.

Moge het zo zijn - Amen.